

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právní povaha organizační složky podniku zahraniční osoby

Jak vyplývá z ustanovení § 21 obchodního zákoníku, podnikáním zahraniční osoby na území České republiky se pro účely tohoto zákona rozumí takové její podnikání, má-li na území České republiky umístěn podnik nebo jeho organizační složku.

Oprávnění zahraniční osoby podnikat na území České republiky pak vzniká (s výhradou dle odstavce 4. stejného ustanovení) ke dni zápisu podniku této osoby do obchodního rejstříku, případně organizační složky tohoto podniku, a to v rozsahu zapsaného předmětu podnikání.

S ohledem na obecně akceptovanou teorii jednoho podniku, dle níž může mít podnikatel pouze jediný podnik, tak zahraniční osoby - podnikatelé dle § 23 obchodního zákoníku, chtějí-li na území České republiky podnikat bez majetkové účasti na jiném podnikateli, zde zřizují organizační složku svého podniku, který je tak i nadále umístěn v zahraničí.

Při zkoumání právní povahy organizační složky podniku zahraniční osoby je třeba vyjít ze skutečnosti, že jde o organizační složku nikoliv přímo zahraniční osoby, nýbrž jejího podniku.

Dle českého práva je podnik věc hromadná (viz § 5 odst. 2 obchodního zákoníku). Jak vyplývá z ustanovení § 118 odst. 1 občanského zákoníku, věci jsou předmětem občanskoprávních (a tudíž i obchodněprávních) vztahů. Podnik je tak objektem (předmětem) právních vztahů, nikoliv jejich subjektem. Z toho vyplývá, že podnik nemá právní subjektivitu, tj. není právním subjektem.

Důsledkem skutečnosti, že podnik nemá právní subjektivitu, je pak to, že jí nedisponuje ani jeho organizační složka. Lze proto uzavřít, že organizační složka podniku zahraniční právnické osoby není právním subjektem, protože nemá způsobilost mít práva a povinnosti.

Nemá-li organizační složka podniku zahraniční právnické osoby právní subjektivitu, nemá ani způsobilost k právním úkonům. Nemůže tak ani vstupovat do právních vztahů jako smluvní strana.

Týká-li se proto smlouva organizační složky podniku zahraniční právnické osoby, uzavírá ji přímo podnikatel, jehož je podnik, resp. jeho organizační složka majetkem. Uvedené však nevylučuje zákonné zastoupení podnikatele vedoucím takové organizační složky ve smyslu § 13 odst. 2 obchodního zákoníku.

Vzhledem k obecnému pravidlu, dle něhož má způsobilost být účastníkem řízení ten, kdo má právní subjektivitu, je s ohledem na výše uvedené zřejmé, že organizační složka podniku zahraniční právnické osoby nemá procesní subjektivitu a nemůže být tak ani účastníkem soudního řízení.

Obdobně nemá ani způsobilost jednat samostatně před soudem, tj. procesní způsobilost. Důvodem je chybějící způsobilost k právním úkonům.

Účastníkem soudního řízení týkajícího se organizační složky zahraniční právnické osoby proto bude podnikatel, o jehož podnik, resp. organizační složku podniku se jedná. Tuto skutečnost je nutné zohlednit již při psaní žaloby; bude-li jako účastník soudního řízení označena přímo organizační

složka podniku zahraniční právnické osoby, hrozí zde riziko, že soud řízení zastaví.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)